

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ОСВІТНІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНІ НАУКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ І ЗМІН»**

26-27 листопада 2025 року

Кам'янець-Подільський, ЗВО «ПДУ» – 2025

ПОЛІЩУК Анастасія ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН У МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОЄКТАХ.....	73
ПОПОВИЧ Микола, ПОПОВИЧ Корнелій-Дмитро ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНА КОМПОНЕНТА СТРУКТУРИ ЗНАННЯ СОЦІАЛЬНИХ, ГУМАНІТАРНИХ, ПОВЕДІНКОВИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ НАУК	75
ПРИДЕТКЕВИЧ Юлія ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКЛИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	83
ПРИДЕТКЕВИЧ Юлія ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ У ЗДІЙСНЕННІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗМІН.....	85
РИМАР Наталія АГРАРНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ДОБУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ФОРМУВАННЯ НОВИХ ПОНЯТЬ І КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК.....	87
СЕМЕНИШЕНА Руслана РОЗВИТОК ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА ПРОВІДНИХ ОСВІТНІХ СИСТЕМ СВІТУ	89
СТАДНІЧЕНКО Ольга ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	92
ТЕРЕНТЬЄВА Наталія ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ РОБОТІ З БАЗАМИ ЗНАНЬ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ.....	95
ТИТАРЕНКО Інна, ШИЛО Олексій ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ГРАФІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ТА КРЕСЛЕННЯ В ОСВІТІ.....	97
ФЕРУК Денис, ДУГАНЕЦЬ Віктор ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ.....	100
ФІЛЕНКО Валентин, ГОРАШ Катерина ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ.....	103

Наталія РИМАР
канд. філол. наук,
доцент кафедри філології,
педагогіки та методики викладання
Білоцерківського національного аграрного університету,
м. Біла Церква

АГРАРНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ДОБУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ФОРМУВАННЯ НОВИХ ПОНЯТЬ І КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК

Цифрова трансформація аграрного сектору стала одним із ключових чинників модернізації світового та українського сільського господарства. У зв'язку з переходом до інноваційних моделей інтенсивного виробництва, зростанням ролі аналітики даних, автоматизованих систем та дистанційних технологій у сфері агроменеджменту відбувається глибинна перебудова терміносистеми, що обслуговує професійну діяльність фахівців аграрної галузі. Сучасна аграрна термінологія не лише фіксує нові об'єкти та процеси, але й відображає зміну парадигми мислення, яка переходить від традиційного емпіричного знання до даних-орієнтованого (data-driven) підходу [1].

Одним із центральних аспектів цифровізації є поява нових термінів на позначення процесів автоматизації агровиробництва, зокрема *precision farming* (точне землеробство), *smart agriculture* (розумне землеробство), *variable rate application* (змінно-нормоване внесення), *remote sensing* (дистанційне зондування), *yield mapping* (картографування врожайності), *soil sensing* (сенсорний аналіз ґрунтів). Ці поняття означають нові технологічні практики, засновані на зборі, обробці та інтерпретації великих масивів даних, що надходять від супутникових систем, дронів, ґрунтових сенсорів, автоматизованих машинних комплексів. У межах такої трансформації терміносистема аграрної галузі поступово набуває міждисциплінарного характеру, інтегруючи елементи інформатики, інженерії, геоінформаційних технологій, біостатистики та екологічного моніторингу.

Важливе значення має аналіз лінгвістичної адаптації англійськомовних термінів, які надходять у фаховий обіг разом із новими технологіями. У сучасному українському аграрному дискурсі спостерігаємо активізацію гібридних номінацій, що поєднують українські та англійські компоненти: «агротех-дата», «дрон-моніторинг», «GIS-картографія», «агросенсори» [2]. Подібні утворення мають подвійний статус: з одного боку, вони забезпечують оперативність і точність професійної комунікації; з іншого – потребують уніфікації відповідно до мовних норм та принципів термінотворення.

Питання нормування сучасної аграрної термінології стає особливо актуальним у зв'язку з потребою створення електронних стандартизованих словників, терміносистемних баз даних та інтерактивних глосаріїв, які повинні відображати актуальний стан лексики та забезпечувати її систематичну підтримку.

Паралельно з оновленням термінології відбувається трансформація професійних комунікативних практик. Цифрове середовище змінює способи взаємодії між агрономами,

аналітиками, інженерами, GIS-фахівцями та менеджерами. Комунікація дедалі більше спирається на мультимодальні форми подання інформації: дашборди, аналітичні моделі, візуалізації показників, карти високої роздільності, цифрові симуляції розвитку рослин. Унаслідок цього терміни починають функціонувати не лише як мовні одиниці, а й як графічні та цифрові маркери, що набувають нових форм інтерпретації в межах професійних інтерфейсів.

Суттєво змінюється і структура професійної діяльності. У цифровізованому агровиробництві виникають нові функційні ролі — агродата-аналітик, оператор дронів, спеціаліст із цифрових моделей полів, менеджер IoT-інфраструктури у господарстві, інженер зі штучних нейронних мереж для прогнозування врожайності [3]. Кожна з цих ролей передбачає застосування специфічної термінології, що розширює межі аграрного дискурсу і робить його відкритим до техніко-наукових дисциплін.

Цифрова трансформація також змінює комунікативні стратегії: фахівці дедалі частіше користуються хмарними платформами, віртуальними середовищами для аналізу даних, інтерактивними вебкартами, мобільними застосунками та спеціалізованими системами для управління полями. Професійна комунікація переміщується з традиційних усних і письмових форматів у сферу цифрових інтерфейсів, що спричиняє формування нових типів комунікативної взаємодії — коротких інструктивних повідомлень, алгоритмічних сценаріїв, системних логів, технічних діаграм та структурованих даних.

З огляду на швидкість розвитку цифрових технологій, темпи оновлення аграрної терміносистеми значно зростають, що актуалізує питання систематизації та наукового аналізу неологізмів. Сучасні терміни, пов'язані з оцифрованими ґрунтовими профілями, вегетаційними індексами, моделями фенологічного розвитку, цифровими близнюками полів, потребують деталізованого семантичного опису. Це дозволяє не лише впорядкувати професійний словник, але й забезпечити коректність комунікації між фахівцями різних підгалузей агросектору.

Отже, розвиток аграрної термінології в добу цифрової трансформації постає комплексним міждисциплінарним процесом, що охоплює лінгвістичні, технологічні, комунікативні та соціальні аспекти. Цей процес відображає глибинну зміну аграрної парадигми — від традиційного виробництва до точного, автоматизованого, аналітично керованого землеробства.

Подальші наукові дослідження повинні бути спрямовані на створення динамічних електронних термінологічних ресурсів, розроблення методів уніфікації новітніх термінів та аналіз нових моделей професійної комунікації, що формуються у цифровізованій аграрній сфері.

Список використаної літератури

1. Казими́рова І. А., Халіно́вська Л. А., Яценко Н. О. Наукова термінологія: проблематика, пошуки, перспективи. *Українська мова*. 2021. № 4 (80). С. 123–144.
2. Кифяк В. Цифрові аграрні технології: зміст та основні види. *Науковий вісник Полісся*. 2025. Вип. 1 (30). С. 33–50.
3. Ніка О., Герасименко Н. Термінологічний словник агрострахування: міждисциплінарні аспекти. *Мовні і концептуальні картини світу*. Т. 2. № 78. С. 57–72.